

Tummen upp! Idrott och hälsa kartläggning åk 6

Använd Tummen upp! för att kartlägga och bedöma elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven i Lgr 11.

PROVLEKTION: Natur och utemiljö

Följande provlektion är ett utdrag ur läroboken Tummen upp! Idrott och hälsa kartläggning åk 6. I den här aktiviteten kartläggs hur eleverna kan *genomföra aktiviteter med anpassning till olika förhållanden* i natur och utemiljö, med sikte på kunskapskravet för betyget E i slutet av åk 6: "Eleven kan genomföra olika aktiviteter i natur och utemiljö med viss anpassning till olika förhållanden och till allemansrättens regler." Lektionen består av:

- Introduktionssida för Natur och utemiljö från läroboken sidan 57
- Aktiviteten *Bygga ett revir* från läroboken sidan 58
- Kartläggningsmall från läroboken sidan 60
- Bedömningsstöd från läroboken sidan 61
- Framåtsyftande planering från läroboken sidan 62

Så här kan du arbeta med provlektionen

1. Läs igenom introduktionssidan och instruktionen för aktiviteten.
2. Kopiera kartläggningsmallen (så många som du behöver till din elevgrupp) och fyll i elevernas namn.
3. Kartlägg elevernas förmågor och kunskaper under aktivitetens och den ordinarie lektionens gång. Ta ställning till *hur* eleverna deltar i aktiviteten, *hur* eleverna koordinerar och balanserar sina kroppar och *hur* eleverna rör sig med anpassning till olika förhållanden i natur och utemiljö. Notera i kartläggningsmallen.
4. Efter lektionen: använd dina noteringar i kartläggningsmallen tillsammans med bedömningsstödet för att bedöma elevernas kunskaper.
5. Planera kommande undervisning och kartläggningstillfällen utifrån tips och råd i avsnittet Framåtsyftande planering.

Varför Tummen upp! Idrott och hälsa kartläggning åk 6?

När vi bedriver undervisning i ämnet idrott och hälsa i åk 4–6 har vi kunskapskrav att förhålla oss till, och det finns ett behov av att säkerställa att eleverna når kunskapskraven i ämnet för årskurs 6. Här fyller Tummen Upp! Idrott och hälsa kartläggning åk 6 en stor funktion, då bedömningsstöd till de föreslagna aktiviteterna utgår från kunskapskraven och betygen E, C och A – men tar fasta på att eleverna behöver delmål och avstämning för att nå dit.

Varje avsnitt i boken fångar upp ett område i ämnet idrott och hälsa som eleverna, med hjälp av det centrala innehållet, ges möjlighet att utveckla utifrån förmågorna.

Vid kartläggning och bedömning löpande under åk 4–6 arbetar man framåtsyftande – med elevdelaktighet och formativ bedömning – och möjligheten att minst nå kunskapskravet E i slutet av åk 6 ökar.

Med hjälp av Tummen upp! Idrott och hälsa kartläggning åk 6 kan du också tillsammans med elev och föräldrar samtala kring elevens individuella utvecklingsplan i formativ anda:

- Vad är målet?
- Var är eleven?
- Hur gör vi för att nå målet och slutligen kunskapskraven för årskurs 6?

Undervisar du eller din kollega även i åk 1–3? Då finns Tummen upp! Idrott och hälsa kartläggning åk 3. Läs mer och beställ på www.liber.se

Natur och utemiljö

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 6

Eleven kan genomföra olika aktiviteter i natur och utemiljö med viss anpassning till olika förhållanden och till allemansrättens regler.

Förmågor att utveckla

- genomföra och anpassa utvistelser och friluftsliv efter olika förhållanden och miljöer

Centralt innehåll i årskurs 4–6

Friluftsliv och utvistelse

- Lekar och andra fysiska aktiviteter i skiftande natur- och utemiljöer under olika årstider.
- Rättigheter och skyldigheter i naturen enligt allemansrätten.

Kartläggning och bedömning utifrån kunskapskrav som provas

I detta avsnitt kartlägger och bedömer vi hur eleven kan genomföra olika aktiviteter i natur och utemiljö med anpassning till olika förhållanden och allemansrättens regler. Vi har valt att dela upp kartläggningen i följande moment:

1. Genomföra aktiviteter med anpassning till olika förhållanden
2. Genomföra aktiviteter med anpassning till allemansrättens regler

Aktiviteter under perioden

Genomföra aktiviteter med anpassning till olika förhållanden

HT: Bygga ett revir

VT: Skridskoaktiviteter

Genomföra aktiviteter med anpassning till allemansrättens regler

HT: Göra upp eld

VT: Uppdraget

Tummen upp! Idrott och hälsa Kartläggning åk 6 Elevhäfte

Teoretiska kartläggningsövningar kopplade till detta kunskapskrav finns i elevhäftet.

HT Bygga ett revir

I den här aktiviteten kartläggs hur eleven kan *genomföra aktiviteter med anpassning till olika förhållanden* i natur och utemiljö. Aktiviteten ska utföras utomhus, gärna i en skog eller skogsdunge där det är kuperad terräng som på olika sätt kräver motorisk kontroll.

Plats

utemiljö (t.ex. skog eller skogsdunge med kuperad terräng)

Material

pinnar, stenar, kottar, mossor, löv, bär osv.

Förberedelser

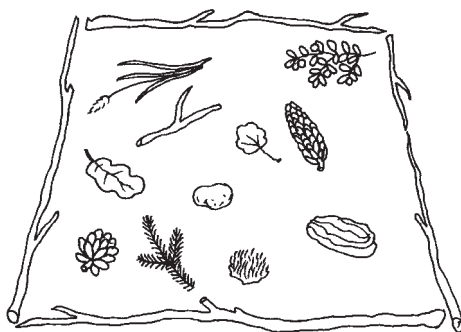
Förbered genom att bygga ett ”revir” med pinnar som ram (förslagsvis 1x1 meter stort). I reviret lägger du olika naturföremål, eventuellt i ett visst mönster. Täck över det med t.ex. en filt.

Så här går det till

1. Dela in eleverna i mindre grupper.
2. Låt alla grupper titta på reviret i ungefär en minut.
3. Sedan ska alla grupper springa ut i skogsområdet och hämta material, för att bygga upp ett likadant revir så fort de kan.

Tips

- Bestäm en viss tid som grupperna får på sig för att avbilda reviret.
- Vinnare kan vara den grupp som först blev klar, eller den grupp som gjort den bästa avbilden.
- Låt grupperna få turas om att skapa reviret som ska avbildas.

FÖRSLAG PÅ FRÅGOR FÖR ELEVDELAKTIGHET

Vilka föremål kan man använda när man bygger ett ”revir”?
Vad får man plocka och ta i skogen?
Hur rör man sig snabbt och säkert i skogen?

Kartläggning

Kartläggningen ska visa hur eleven kan *genomföra olika aktiviteter i natur och utemiljö med anpassning till olika förhållanden.*

HT: Bygga ett revir
VT: Skridskoaktiviteter

Ta ställning till om eleven

- deltar i aktiviteter i utemiljö under olika årstider
- koordinerar och balanserar sin kropp i förhållande till olika underlag
- rör sig ledigt i natur och utemiljö

Eleven kan genomföra olika aktiviteter i natur och utemiljö med viss/relativt god/ god anpassning till olika förhållanden och till allemansrättens regler.				DATUM FÖR KARTLÄGGNINGEN:
ELEVENS NAMN	BETYGET E	BETYGET C	BETYGET A	KOMMENTAR
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	

KOPIERING TILLÅTEN. Tummen upp! Idrott och hälsa Kartläggning åk 6. 978-91-47-11932-5 © Författarna och Liber AB

60 Genomföra aktiviteter med anpassning till olika förhållanden

Bedömningsstöd

KUNSKAPSKRAV FÖR BETYGET E I SLUTET AV ÅK 6	KUNSKAPSKRAV FÖR BETYGET C I SLUTET AV ÅK 6	KUNSKAPSKRAV FÖR BETYGET A I SLUTET AV ÅK 6
Eleven kan genomföra olika aktiviteter i natur och utemiljö med viss anpassning till olika förhållanden och till allemansrätterns regler.	Eleven kan genomföra olika aktiviteter i natur och utemiljö med relativt god anpassning till olika förhållanden och till allemansrätterns regler.	Eleven kan genomföra olika aktiviteter i natur och utemiljö med god anpassning till olika förhållanden och till allemansrätterns regler.
ELEVEXEMPEL 1	ELEVEXEMPEL 2	ELEVEXEMPEL 3
<p>Eleven deltar i aktiviteter i utemiljö vid olika årstider.</p> <p>Eleven rör sig relativt väl i förhållande till de flesta aktiviteter och lyckas oftast parera sig själv och sin kropp till olika underlag.</p> <p>Eleven hittar balansen i de flesta aktiviteter i utemiljö.</p>	<p>Eleven deltar aktivt i olika aktiviteter i utemiljö vid olika årstider.</p> <p>Eleven rör sig ledigt i förhållande till olika aktiviteter och parerar sig själv och sin kropp till olika underlag.</p> <p>Eleven balanserar lätt sina rörelser i aktiviteter i utemiljö.</p>	<p>Eleven deltar mycket aktivt i olika aktiviteter i utemiljö vid olika årstider.</p> <p>Eleven rör sig kontrollerat, säkert och smidigt i förhållande till olika aktiviteter och har mycket god kropps kontroll vid olika underlag.</p> <p>Eleven balanserar med mycket god precision sina rörelser i aktiviteter i utemiljö.</p> <p>Eleven kommer med egna idéer till hur man kan röra sig i den närliggande utemiljön.</p>
KOMMENTAR	KOMMENTAR	KOMMENTAR
<p>Eleven visar förmåga att röra sig i olika miljöer och på olika underlag.</p> <p>Eleven visar förmåga att använda sin kropps kontroll och balans i olika uteaktiviteter vid olika årstider.</p>	<p>Eleven visar förmåga att röra sig med lätthet i olika miljöer och på olika underlag.</p> <p>Eleven visar förmåga att använda sin kropps kontroll och balans automatiskt i olika uteaktiviteter vid olika årstider.</p>	<p>Eleven visar förmåga att röra sig med stor precision och mycket god kropps kontroll i olika miljöer och på olika underlag vid olika årstider.</p> <p>Eleven visar förmåga att självständigt planera och utveckla idéer och tankar om fysisk aktivitet i den närliggande utemiljön.</p>
UTVECKLINGSDIREKTION	UTVECKLINGSDIREKTION	UTVECKLINGSDIREKTION
Utveckla förmågan att automatisera sina motoriska grundformer för att kunna röra sig mer obehindrat i olika utemiljöer, på olika underlag och vid olika årstider.	Utveckla förmågan att genomföra aktiviteter där de motoriska grundformerna utmanas än mer och innefattar sammansatta rörelser i olika utemiljöer, på olika underlag och vid olika årstider.	Utveckla förmågan att självständigt och tillsammans med andra planera och utveckla idéer kring aktiviteter som kan genomföras i den närliggande utemiljön, på olika underlag och vid olika årstider.

Framåtsyftande planering

Förslag på utvecklingsinriktning för elever med otillräckliga kunskaper i momentet att genomföra aktiviteter med anpassning till olika förhållanden.

Tänk på

Det kan finnas flera orsaker till att en elev har otillräckliga kunskaper inom detta område. I vissa fall kan det bero på att eleven inte är van att vistas i utemiljö, men inte alltför sällan kan det vara en indikation på att det finns svårigheter med de motoriska grundformerna. Då kan det behövas andra typer av insatser, liknande dem som beskrivs under avsnittet Lekar, spel och idrotter.

Tips på övningar och aktiviteter

Hitta andra halvan

Förbered genom att skriva ut och plasta in bilder på olika djur (sök t.ex. på internet). Klipp alla djurbilder i två halvor. Lägg ena halvan av alla bilder i ett avgränsat skogsparti eller annan utemiljö, gärna med kuperat underlag.

Dela in eleverna i mindre grupper. Ge varje grupp lika många bildhalvor. På signal ska eleverna springa ut i området och leta rätt på sina tillhörande halvor. Låt grupperna redovisa vilka djur de har hittat.

Känn efter vad det är

Låt eleverna arbeta i par. Den ena eleven har bindel eller halsduk för ögonen. Den andre ska leda sin kamrat till något föremål i naturen och låta honom/henne känna på det en stund. Sedan ska de gå tillbaka till ursprungsläget. Där får eleven ta av sig ögonbindeln. Nu ska eleven försöka hitta det föremål som han/hon känt på.

Över bäcken

En stafettlek där eleverna får träna på att använda sin kropp i förhållande till ojämnt underlag. Leta upp ett ställe i t.ex. en skog där ni har tillgång till en trädstock eller liknande som eleverna kan gå på. Dela upp eleverna i två lag. Låt dem stå vid var sin ände av stocken. Alla ska ta sig till andra sidan "bäcken" genom att två och två ta sig längs stocken till andra sidan. Eleverna

kan t.ex. hålla varandra i handen eller gå bakom varandra och hålla på axlarna. När ett par har tagit sig över, får det andra laget skicka iväg två personer. Lagen kan vinna poäng genom att klara sig över utan att nudda marken, och förlora poäng genom att råka göra det. Variera rörelserna och svårighetsgraden: gå, småspringa, hoppa, gå sidlänges, gå baklänges osv.

Mullvad i skogen

Använd ett eller flera rep i olika längder. Förbered genom att fästa repen i midjehöjd mellan träd, som en bana genom kuperad terräng med olika underlag och lutningar. Eleverna ska ha ögonbindel på sig och ska som "blinda mullvadar" ta sig fram genom att hålla handen på repet. Låt eleverna starta med lite mellanrum, så att det inte blir krockar. Eventuellt kan man ha någon frågeställning i slutet av banan, t.ex. om allemansrätten eller om aktiviteter i natur och utemiljö.